

Handläggare
Eskil Swerkersson
Telefon: 08-50814020

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2018-06-14

Ny friliggande förskola på Årstafältet etapp 4

Inriktningsärende

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen får i uppdrag att utreda en ny friliggande förskola på upp till 16 avdelningar inom Årstafältet etapp 4.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Kersti Tagesson
Avdelningschef

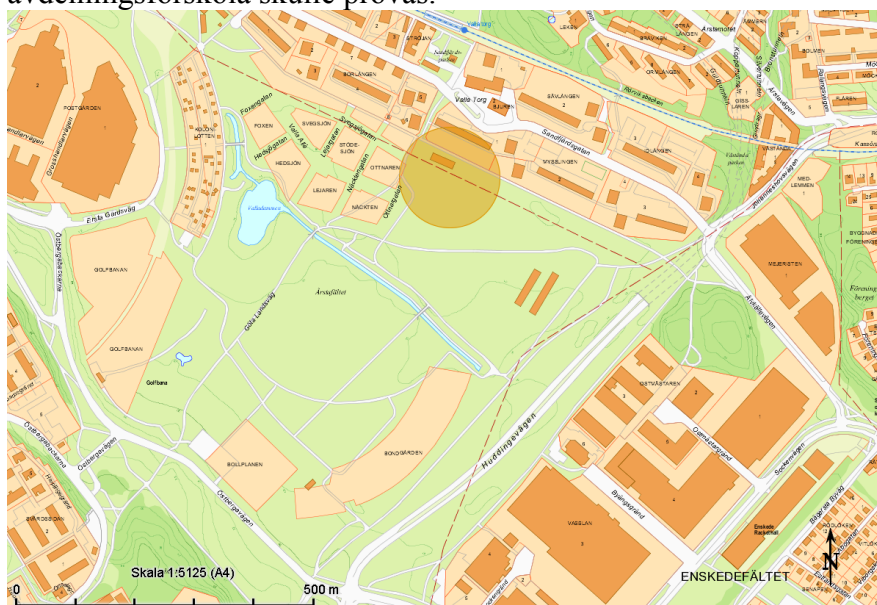
Karin Åberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Ett projekt startade under 2017 för planering av en ny förskola på upp till 16 avdelningar inom Årstafältets fjärde etapp. Projektets mål är att skapa goda förutsättningar för en pedagogisk verksamhet utifrån de förutsättningar som en 16-avdelningsförskola ger i form av inne- och utemiljö för cirka 288 barn och 48 personal. Inom projektet har fördelar med en större förskola lyfts. En större förskola ger ökade möjligheter till kollegialt lärande genom att flera arbetslag kan mötas på ett enkelt sätt. Storleken på förskolan bidrar även till en ökad möjlighet att ha specialkompetenser på plats för att möta alla flickors och pojkars individuella behov. För att nå detta mål är det viktigt att det påbörjade utredningsarbetet fortlöper.

Bakgrund

På Årstafältet ska det byggas totalt cirka 6 000 bostäder. 600 av dessa ska byggas inom den fjärde etappen. Eftersom ett bostadsområde byggs på en plats där det tidigare inte fanns bostäder, skapas ett helt nytt behov av förskoleplatser. Inom andra etapper på Årstafältet byggs det mindre förskolor uppdelat på olika tomter för att tillgodose behovet. I samband med planeringen av etapp 4 genomförde staden en utredning som styrgruppen för Årstafältet använde som underlag för att besluta att en 16-avdelningsförskola skulle provas.

Figur 1. Karta över Årstafältet med ungefärlig placering av förskola markerad.

Enligt stadsdelens nyckeltal för förskoleutveckling har etapp 1 och 2 viss underkapacitet för förskoleplatser som balanseras av en överkapacitet i etapp 3 och 4.

Ett projekt för planering av förskolan, bestående av styrgrupp, projektgrupp och referensgrupper, startade under 2017. Styrgruppen består av stadsdelsdirektören, chef för lokal- och stadsmiljöenheten, ekonomichef, kommunikatör samt avdelningschef för förskola. Projektgruppen är sammansatt av representanter från förvaltningen och SISAB. Referensgrupperna består bland annat av representanter från förvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Exploateringskontoret, Miljöförvaltningen samt huvudskyddsombud från berörda fackliga organisationer.

Inom ramarna för projektet har studiebesök till Köpenhamn samt i Stockholm gjorts för att inhämta erfarenheter från andra större förskolor och se hur de har fungerat i praktiken. Politiker och

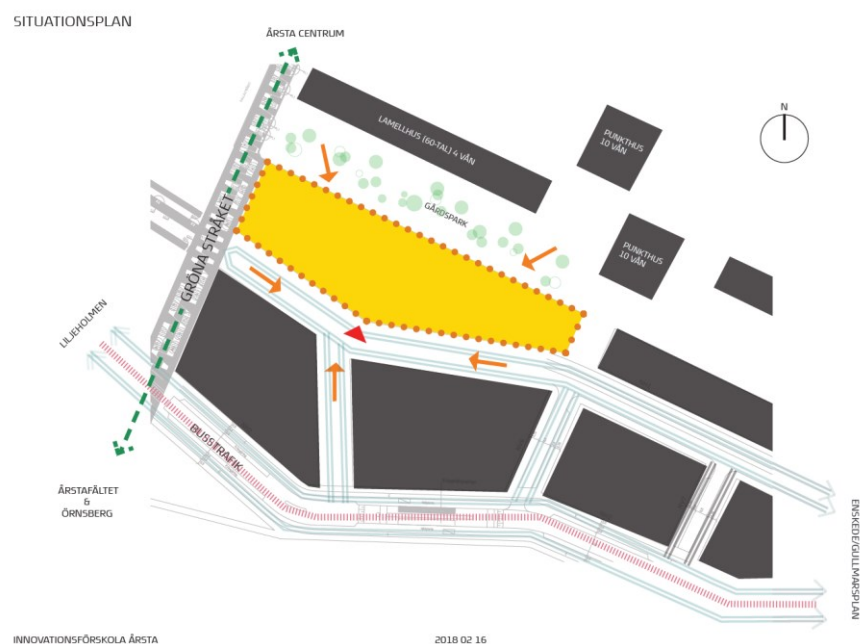
fackliga företrädare deltog i dessa studiebesök. Därutöver har workshops med förskolechefer och personal genomförts.

Sisab har tagit fram ett antal exempelskisser som styrgrupp, projektgrupp och referensgrupper har lämnat synpunkter på. Nya omarbetade skisser kommer att presenteras för styr- och projektgrupp i juni 2018 som sedan ska bearbetas vidare. Projektet kommer också att ta in synpunkter från vårdnadshavare, till exempel genom fokusgrupper.

Ärendet

Tomten som utreds för 16-avdelningsförskolan är placerad i etappens nordvästra hörn. Totalt beräknas förskolan få en kapacitet för cirka 288 barn och 48 pedagoger. Utredningsarbetet bör fortgå för att säkerställa att projektets mål, rörande att skapa goda förutsättningar för en bra pedagogisk verksamhet, uppnås.

Den totala tomtytan är cirka 5 400 kvadratmeter och i det skissförslag som projektgruppen valt att utreda vidare resulterar detta i cirka 15 kvadratmeter per barn. En ännu större yta per barn hade varit önskvärt men i jämförelse med andra förskolor kommer förskolan få en av de större ytorna per barn.

Figur 2. Situationsplan för förskolan (Arkitema architects, 2018).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för utveckling, lokaler och stadsmiljö i samarbete med avdelningen förskola. De fackliga företrädarna har varit delaktiga i arbetet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det övergripande målet med projektet är att planera en förskola med goda möjligheter att bedriva en bra förskoleverksamhet utifrån de grundförutsättningar som finns, framförallt med avseende på förskolans storlek. Den planerade förskolan är stadens första 16-avdelningsförskola vilket ger en unik möjlighet att skapa en spännande pedagogisk verksamhet.

Inom projektet har fördelar med en större förskola lyfts. En större förskola ger ökade möjligheter till kollegialt lärande genom att flera arbetslag kan mötas på ett enkelt sätt. Till exempel kan ett lyckat projektarbete på en avdelning enkelt överföras till en annan. Även under projektets gång finns det möjligheter att ställa frågor till de som redan genomfört projektet. Väl fungerande rutiner, olika sätt att möblera rummen samt observationer och analyser inom jämställdhetsarbetet är andra exempel där avdelningar kan lära av varandra. Stora möjligheter till att arbeta i nätverksform mellan avdelningarna finns, då alla pedagoger befinner sig på samma förskoleadress. Det gör att en tydlig organisation för kollegialt lärande kan skapas.

Storleken på förskolan bidrar även till en ökad möjlighet att ha specialkompetenser på plats för att möta alla flickors och pojkars individuella behov. För förskolechefen kommer det att innebära att verksamhet och personal är mer samlad och det ger bättre förutsättningar att vara pedagogisk ledare. Personalen får också en mer tillgänglig chef, jämfört med idag då förskolecheferna har verksamheter på flera olika adresser. I en större förskola finns också ökade möjligheter att hjälpa varandra vid personalens frånvaro och att ha vikarier som går mellan avdelningarna.

Samutnyttjande av ytor har också diskuterats. Genom att flera avdelningar delar på torgytor finns möjligheter att ha ytor med olika teman, till exempel för rörelse, teknik och skapande. Det ger verksamheten ett mer flexibelt arbetssätt. Istället för att skapa yta för rörelse eller plocka fram material kan de förflytta sig till en torgyta. Det kan också göra att moment som att plocka undan ett pågående arbete för måltider kan undvikas. En del material som används i förskolan, till exempel byggmaterial, blir också mer användbart i en större mängd. Det kan alltså finnas fördelar med att

samla allt byggmaterial på en gemensam yta istället för att det finns på varje avdelning. Det finns också möjligheter att organisera för att ha till exempel utepedagoger och ateljépedagoger på de gemensamma torgytorna. Ett samutnyttjande av torgytorna innebär också ökade möjligheter till samarbete för pedagogerna och möjligheter för barnen att skapa kamratrelationer över avdelningsgränserna.

Den sammanlagda gårdsytan kan i jämförelse med andra förskolor i stadsdelsområdet betraktas som stor. Dock ska många barngrupper dela på den vilket ställer extra höga krav på omtanke vid planering av ytan. Eftersom förskolan är placerad relativt långt från parkdelen av Årstafältet är det viktigt att förskolegården har höga värden som kan bidra till en stimulerande förskolemiljö för barnen. Förskolebyggnadens utformning påverkar förutsättningarna för gårdsmiljön och det är därför viktigt att det förslag som arbetas fram tar stor hänsyn till detta.

Det är av yttersta vikt att den omkringliggande infrastrukturen möjliggör säkra gång- och cykelvägar till och från förskolan för barn och föräldrar.

Barnperspektiv

Barnperspektivet har funnits med i projektet och projektgruppen har satts ihop för att få in olika typer av kunskap och perspektiv. Bland annat finns två förskolechefer med som har lång erfarenhet av förskoleverksamhet och vad som fungerar för barnen. Synpunkter har också tagits in från pedagoger som dagligen möter barnen. De har deltagit i workshops och varit med på studiebesök.

Projektet kom i ett tidigt skede fram till att det är viktigt att skapa en tydlig tillhörighet i ett mindre sammanhang för barnen. Barnen ska känna en trygghet i den avdelning och det sammanhang de tillhör som är en del av den större förskolan. Det kan både lösas genom byggnadens utformning och förskolans organisation.

Andra aspekter som har kommit upp är bland annat att göra miljöer inne och ute lättillgängliga för barnen, att skapa ytor för lugn och ro och att skapa varierade ytor som kan stimulera barnen. Det handlar även om lösningar vid till exempel av- och påklädning och måltidssituationer.

Jämställdhet

Förvaltningen bedömer att frågor om jämställdhet i större utsträckning introduceras i ett senare skede av detta projekt. Det är

framförallt viktigt att jämställdhetsaspekten beaktas noga vid planering av inne- och utemiljöer, för att säkerställa att de tilltalar både flickor och pojkar.

Tillgänglighet

Projektet följer den lagstiftning och de riktlinjer som finns för att säkerställa att förskolan tillmötesgår krav på tillgänglighet.

Förvaltningen föreslår att utredningsarbetet för en 16-avdelningars förskola på Årstafältets fjärde etapp fortlöper.